

Korraldus

Aktsiaseltsi Moodul õhusaasteloa muutmine

I. ASJAOLUD

Keskkonnaamet on 23.12.2011 andnud Aktsiaseltsile Moodul (registrikood 10241704, aadress Väike-Laatsi 8, 68205 Valga linn, edaspidi *käitaja*) õhusaasteloa nr LV.Õ/321184 (edaspidi *õhusaasteluba*). Õhusaasteluba on antud aadressile Valga linnas Väike-Laatsi 8 (katastri-tunnused: 85401:016:0290; 85401:016:0300; 85401:016:0020). Seoses käitise katlamaja rekonstrueerimisega esitas käitaja 01.12.2016 Keskkonnaametile õhusaasteloa muutmise taotluse koos lubatud heitkoguste (edaspidi *LHK*) projektiga, mis registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 01.12.2016 kirjana nr 15-2/16/542.

Keskkonnaamet kontrollis esitatud taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 12.11.2013 määruse nr 66 „Välisõhu saasteloa ja erisaasteloa taotluse ja loa vormid ning loataotluse sisule esitatavad nõuded“ nõuetele ning pidas käitaja poolt esitatud taotlusmaterjale piisavaks, et algatada õhusaasteloa muutmise menetlus. Keskkonnaamet teavitas sellest käitajat 07.12.2016 kirjas nr 15-2/16/542-2.

Välisõhukaitse seaduse (edaspidi *VÕKS*) § 78 lg 4 ja haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 40 lg 1 kohaselt saatis Keskkonnaamet 07.12.2016 kirjaga nr 15-2/16/542-3 käitaja õhusaasteloa muutmise taotluse koos LKH projektiga Valga Linnavalitsusele. Kuna Valga Linnavalitsus etteantud tähtjaks oma arvamust käitaja taotluse kohta ei esitanud ega palunud ka vastamise tähtaega pikendada, saab Keskkonnaamet haldusmenetluse seaduse § 16 lg lähtuvalt menetleda käitaja taotlust ilma nende arvamuseeta.

VÕKS § 78 lg 1 alusel avalikustas Keskkonnaamet 08.12.2016 teate käitaja õhusaasteloa muutmise taotluse menetlusse võtmise kohta ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (www.ametlikudteadaanded.ee). Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid õhusaasteloa muutmise taotluse kohta ei laekunud.

Käitaja põhitegevusalaks on metallkonstruktsioonide ja nende osade tootmine (EMTAK kood 25119). Muu tegevusala, millele õhusaasteluba on antud, on auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine (EMTAK kood 35301). Käitaja käitises on kokku neli saasteallikat: kaks keevitustööde töökoha kohtventilatsiooni väljatõmbeava, üks värvimiskambrite ventilatsiooni väljatõmbeava ja katlamaja korsten. Keevitustööd toimuvad statsionaarsetel töökohtadel ja ka liikuvate käskeevitusaparaatidega. Keevitustehnoloogiana on kasutusel kaitsegaasis keevitamine sulava elektroodiga ehk MIG/MAG-keevitus. Metalldetailide värvimiseks on ette nähtud kolm värvimiskambrit (ilma akendeta ja ukSED on tihendatud), milles on ventilatsioon jäme- ja peenpuhastusfiltritega. Ventilatsioon on automaatne ja see käivitub tolueeni kontsentratsiooni 100 ppm saavutamisel. Samas ruumis värvitud detailid ka kuivavad. Kuna värvimistöödega tegeleb üks töötaja, siis korraga saab kasutada ühte töökohta. Ruumide kütteks ja sooja veega varustamiseks on käitises puitpelletikatel soojussisendile vastava nimivõimsusega 1,1 MWth, mille kütuse aastakulu on kuni 150 tonni. Suitsugaasid eralduvad läbi korstna, mille kõrgus on 11 m ja suudme läbimõõt 0,35 m. Katla ja korstna vahel on tuhatsüklon TS1000. Välisõhku

eralduvate saasteainete tootletavad aastased heitkogused tonnides on alljärgnevad: väävel-dioksiid – 0,024; lämmastikoksiidid – 0,243; süsinikoksiid – 2,430; tahked osakesed summaarselt – 0,265; lenduvad orgaanilised osakesed kütuse põletamisel – 0,117, raua- ja mangaaniühendid kokku – 0,162 ja lenduvad orgaanilised ühendid metallpindade katmisel kokku – 7,216.

Käitaja toomisterritooriumile jääva maa sihtotstarve on 100% tootmismaa. Territoorium piirneb põhjast, kirdest ja lõunast samuti tootmismaaga, läänest ja idast katastrisse kandmata reformimata maaga. Lähim elamu paikneb käitaja territooriumi põhjapiirist 220 m kaugusel. Käitis ei asu kaitse- ega hoiualal, Natura 2000 linnu- ega loodusalal. Kaitstavad loodusobjektid puuduvad.

01.01.2017 hakkas kehtima atmosfääriõhu kaitse seadus (edaspidi AÕKS). Vastavalt AÕKS § 254 lg 4 viiakse AÕKS jõustumisel pooleliolevad õhusaasteloa tootlemise menetlused lõpuni VÕKS-is sätestatu kohaselt. Vastavalt VÕKS § 67 lg 3 kohaldatakse õhusaasteloa muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid.

Lähtuvalt Keskkonnaameti spetsialisti suure töökoormusest pikendas Keskkonnaamet käitaja õhusaasteloa menetluse aega kuni 01.04.2017, teavitades sellest käitajat 03.03.2017 kirjas nr 15-2/17/3321.

HMS § 40 sätetest lähtuvalt saatis Keskkonnaamet käitajale ja Valga Linnavalitsusele xx.03.2017 kirjaga nr 15-2/17/xxx muudetud õhusaasteloa eelnõu ja õhusaasteloa muutmise korralduse eelnõu tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks. Õhusaasteloa muutmise eelnõu valmimisest ja selle avalikustamisest teavitas Keskkonnaamet xx.xx.2017 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

II. KAALUTLUSED

HMS § 64 lg 1 ja § 68 lg 2 kohaselt otsustab haldusakti muutmise haldusorgan, kelle pädevuses on haldusakti andmine muutmise ajal. AÕKS § 89 kohaselt väljastab õhusaasteloa käitajale Keskkonnaamet. Eelnevast tulenevalt on Keskkonnaametil õigus õhusaasteluba muuta. VÕKS § 85 lg 2 sätestab, et õhusaasteluba muudetakse, kui selle muutmise algatab saasteallika käitaja, kes esitab Keskkonnaametile taotlusmaterjalid VÕKS-is sätestatud korras.

Käitaja õhusaasteloa muutmise LHK projektis on saasteainete heitkoguste ja nende hajumise arvutamisel lähtutud keskkonnaministri 02.08.2004 määrusest nr 99 „Põletusseadmetest välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste määramise kord ja määramismeetodid“ ning keskkonnaministri 22.09.2004 määrusest 120 „Välisõhu saastatuse taseme määramise kord“. Metallpindade katmisel lahusteid sisaldavate valmististe kasutamisel eralduvate saasteainete heitkogused on leitud Keskkonnaministeeriumi poolt heakskiidu saanud massibilansi metoodika „LOÜ-de sisalduse arvutamiseks kasutatavates kemikaalides ning väljuvates gaasides koos näidete ja kommentaaridega“ alusel. Saasteainete hajumisarvutused on teostatud keskkonnaministri 22. septembri 2004. a määruse nr 120 „Välisõhu saastatuse taseme määramise kord“ § 8 lg 1 p 1 mudeli alusel. Saasteainete modelleerimisel on kasutatud Gaussi saasteleviku kontseptsioonil baseeruvat modelleerimistarkvara AEROPOL (versioon 5.1), mis on välja töötatud Tartu Ülikoolis.

Keskkonnaamet kontrollis käitaja õhusaasteloa muutmise LHK projekti vastavust keskkonnaministri 8. juuli 2011. a määrusele nr 43 „Välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtused, saasteaine sisalduse muud piirnormid ning nende saavutamise tähtsused“ (edaspidi *määrus nr 43*) ning leidis, et õhusaasteloa muutmise LHK projektis esitatud saasteainete heitkogused ja saastatuse tasemed vastasid määrusega nr 43 kehtestatud nõuetele.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 1 ja lg 2 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 (edaspidi *määrus nr 224*) "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu" § 2 p 1 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise algatamist kaaluda elektri- või soojusenergia tootmisel, kui nominaalne soojusvõimsus on 50-299 MW. Käitaja katlamaja installeeritud põletusseadme nominaalne soojusvõimsus jääb alla keskkonnamõju hindamise andmise vajalikkuse eelhinnangu künnise. Keskkonnamõju hindamise algatamist tuleb kaaluda ka määruse nr 224 § 15 lg 1 kohaselt ainete, esemete või toodete pinnatöötlustel orgaaniliste lahustite kasutamise, näiteks viimistlemine, trükkimine, katmine, rasvaärastus, veekindluse tagamine, kruntimine, värvimine, puhastamine või impregneerimine, kui orgaaniliste ainete kulu on üle 50 tonni aastas või üle 150 kilogrammi tunnis. Käitaja käitise lahustikulu jääb alla keskkonnamõju hindamise andmise vajalikkuse eelhinnangu künnise.

Määruse nr 224 § 15 lg 9 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise algatamist kaaluda ka muude tegevuste korral, mis võivad kaasa tuua ebameeldiva või ärritava lõhnaaine eraldumise välisõhku. Käitaja LHK projektis tehtud hajumisarvutuste põhjal selgub, et ühegi käitises tekkiva saasteaine tunnikeskmine saastetase ei ületa sellele saasteainele kehtestatud piirväärtust (SPV₁). Metallpindade katmisel tekkivatest saasteainetest on kõige lähemal kehtestatud saastetaseme piirväärtusele aromaatsete süsivesinike kontsentratsioon, mis moodustab 0,12 SPV₁-st. Seega ei põhjusta käitise saasteallikatest tekkivate saasteainete saastetasemed kehtestatud piirväärtuste ületamisi ja ei ohusta ümberkaudseid elanikke, vaid jäävad nendest piirväärtustest tunduvalt väiksemaks. Tuginedes eelnimetatule, Keskkonnaamet antud juhul eelhinnangu koostamist vajalikuks ei pidanud ja keskkonnamõju hindamist ei algatanud. Kaebuste tekkimisel jätab Keskkonnaamet endale õiguse vajadusel lisada õhusaasteloaasse täiendavaid tingimusi ja nõuda täiendavate leevendavate meetmete kasutamist heite vähendamiseks.

Tööstusheite seaduse (edaspidi *THS*) § 113 lg 1 p 5 kohaselt kuulub metallpindade katmine THSi reguleerimisalasse juhul, kui lahusti, sh lahustite koostises oleva lahusti kasutamine aastas on 5 tonni või enam. Käitaja kasutab aastas metallpindade katmisel kokku kuni 7,216 tonni orgaanilisi lahusteid. Seetõttu peab käitaja pidevalt jälgima, et orgaanilise lahusti koguse piirväärtus väljuvates gaasides ei ületaks keskkonnaministri 21.06.2013 määrusega nr 44 „Lahustite kasutamisel välisõhku eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite heite piirväärtused ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid” kehtestatud orgaanilise lahusti koguse piirväärtust väljuvates gaasides – metallpindade katmisel 100 mgC/Nm³. Samuti ei tohi kontrollimatu heite piirväärtus lahusti sisendist ületada 25%. Käitaja LHK projektis tehtud arvutustest lähtuvalt on käitise saasteallikatest väljuvates gaasides orgaanilise lahusti keskmine kogus metallpindade katmisel 37,0 mgC/Nm³. Arvutatud tunnine orgaanilise lahusti heitkogus on 1,2 kgC/h, mis on väiksem kui THS § 144 lg 2 kehtestatud piirnorm 10,0 kgC/h, millest alates on käitajal kohustus teostada oma saasteallikatest väljuvate lahustite pidevseiret. Kuna käitise tegevus kuulub THS § 113 reguleerimisalasse, siis peab ettevõtte igal aastal kontrollima oma lahustikasutust ja heite piirväärtusi. Keskkonnaamet sätestab õhusaasteloa punktis 8 lahustikasutuse kohta vastava eritingimuse.

Kõik käitisesest välisõhku heidetavate saasteainete heitkogused on leitud arvutuslikult. Kuna saasteainete hajumisarvutuste tulemused näitavad, et ühegi käitisesest tekkiva saasteaine tunnikeskmine saastetase ei ületa sellele saasteainele kehtestatud piirväärtust (SPV₁), vaid jäävad nendest tunduvalt väiksemaks, siis ei pea Keskkonnaamet vajalikuks kontrollida tekkivate saasteainete heitkoguste suurust ja koostist mõõtmiste teel. Kaebuste tekkimisel jätab Keskkonnaamet endale õiguse vajadusel lisada õhusaasteloaasse täiendavaid tingimusi ja nõuda täiendavate leevendavate meetmete kasutamist heite vähendamiseks.

HMS § 40 sätetest lähtuvalt saatis Keskkonnaamet käitajale xx.03.2017 kirjaga nr 15-2/17/xxx ja Valga Linnavalitsusele muudetud õhusaasteloa eelnõu ja õhusaasteloa muutmise korralduse

eelnõu tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks. Õhusaasteloa eelnõu ja õhusaasteloa muutmise korralduse eelnõu valmimisest ning nende avalikustamisest teavitas Keskkonnaamet xx.03.2017 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust ja tuginedes VÕKS § 70 ning Keskkonnaameti peadirektori 18.07.2016 käskkirja 1-1/16/287 „Regioonide põhimääruste kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaameti Lõuna regiooni põhimäärus“ punktidele 2.1. ja 3.5.8, otsustan:

1. muuta Aktsiaseltsi Moodul (registrikood 10241704, aadress Väike-Laatsi 8, 68205 Valga linn) õhusaasteluba nr L.ÕV/321184, mis on antud aadressile Valga linn, Väike-Laatsi 8 (katastritunnused: 85401:016:0290; 85401:016:0300; 85401:016:0020):
 - 1.1. muutes õhusaasteloa nr L.ÕV/321184 punktis 2.7 ja 3.3.1 saasteallikate arvu ning põletusseadme soojussisendile vastavat soojusvõimsust vastavalt õhusaasteloa taotluses esitatule;
 - 1.2. muutes õhusaasteloa nr L.ÕV/321184 punktis 5 olevate saasteainete lubatud aastaseid heitkoguseid (t/a) vastavalt õhusaasteloa muutmise taotluses esitatud heitkogustele;
 - 1.3. muutes õhusaasteloa nr L.ÕV/321184 punktis 6 olevate saasteainete lubatud hetkelisi heitkoguseid (g/s) vastavalt õhusaasteloa muutmise taotluses esitatud heitkogustele;
 - 1.4. lisades õhusaasteloa nr L.ÕV/321184 punkti 8 eritingimuse: „Esitada Keskkonnaametele uus orgaaniliste lahustite kasutuskava metallpindade katmise tegevusalal kirjalikult juhul, kui käitises kasutatavates kemikaalides toimub olulisi muudatusi, mis põhjustavad välisõhku eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite heite suurenemise enam kui 10% võrra. Orgaaniliste lahustite kasutuskava esitada vähemalt kolm kuud enne planeeritavaid muudatusi“;
2. avalikustada õhusaasteloa nr L.ÕV/321184 muutmine väljaandes Ametlikud Teadaanded;
3. käesolev korraldus jõustub teatavastegemisest;
4. õhusaasteluba nr L.ÕV/321184 on kättesaadav Keskkonnaameti keskkonnateenuste portaalis (<https://eteenus.keskkonnaamet.ee/>).

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest alates, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Ena Poltimäe
juhataja
Lõuna regioon

Teadmiseks: Aktsiaselts Moodul, Valga Linnavalitsus, Keskkonnainspeksioon

Peeter Ekstein
välisõhuspetsialist
Lõuna regioon